

Prof. dr hab. Eleonora Zielińska

Wydział Prawa i Administracji

Uniwersytetu Warszawskiego

Instytut Prawa Karnego

RECENZJA

rozprawy doktorskiej Pani mgr Agnieszki Fiutak „Odpowiedzialność karna za wykonanie zabiegu leczniczego bez zgody pacjenta” przygotowanej pod kierunkiem prof. dr hab. Ryszarda Stefańskiego

1. Dokonująca się zmiana relacji lekarz –pacjent z modelu paternalistycznego na partnerski niesie ze sobą potrzebę większego wyczulenia na sprawę poszanowania autonomii pacjenta w procesie leczenia oraz wzmocnienia środków jej ochrony. Wprowadzenie do kodeksu karnego specjalnego przepisu art. 192 k.k. kryminalizującego wykonanie zabiegu leczniczego bez zgody jest przejawem tej tendencji. Zasadnicze znaczenie tego przepisu nie polega jednak na tym, że sankcjonuje dokonanie pewnych zabiegów medycznych bez zgody pacjenta, gdyż takie zachowanie, również przedtem mogło być i w pewnych przypadkach jest nadal karane na podstawie innych,

bardziej ogólnych przepisów kodeksu karnego, dotyczących przestępstw przeciwko życiu lub zdrowiu lub przeciwko wolności.

Oddzielna kryminalizacja pełni jednak ważną rolę informacyjno-edukacyjną.. Z jednej strony uświadamia bowiem pacjentom, że mają prawo do decydowania o procesie leczenia. Z drugiej zaś strony informuje osoby wykonujące zawody medyczne o bezprawności ich działań dokonanych bez zgody, nawet wtedy gdy są podejmowane w najlepiej rozumianym interesie pacjenta i doprowadziły do przywrócenia mu zdrowia. Innym słowy, przepis ten wyraźnie wskazuje, iż w razie konfliktu między zasadą *salus aegroti suprema lex esto* i zasadą *voluntas aegroti suprema lex esto*, ta ostatnia reguła powinna mieć pierwszeństwo.

Pomimo licznych artykułowych i komentarzowych omówień zagadnienia odpowiedzialności karnej pracownika medycznego za leczenie bez zgody przestępstwo z art. 192 k.k. nie doczekało się dotychczas w polskiej literaturze karnistycznej monograficznego opracowania. Recenzowana rozprawa doktorska stanowiąca całościowe i pogłębione studium tego zagadnienia wypełnia tę lukę.

W związku z tym na pozytywną ocenę zasługuje zarówno wybór przez Doktorantkę tematu rozprawy doktorskiej jak też sposób jego ujęcia.

